

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van Prof. Dr K. SCHILDER, Kampen.

Medewerkers: Dr H. A. v. Andel, Solo; Dr R. E. v. Arkel, Utrecht; N. Baas, Amsterdam; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr F. A. den Boeft, Rotterdam; Dr E. T. v. d. Born, Heemstede; Mr A. Bouman, Rotterdam; Ir B. ter Brugge, Almelo; Dr K. J. Cremer, Kampen; Mevr. W. Cremer-de Vries, Kampen; Dr R. J. Dam, Kampen; Dr A. C. Drogen-dijk, Dordrecht; Dr D. v. Dijk, Groningen; Drs D. J. Galle, Kampen; Mevr. G. Gilhuis-Smitskamp, Mijdrecht; Dr J. H. Hagenbeck, Zwolle; Dr J. v. Herksen, Ermelo; Dr B. Holwerda, Kantens; A. Janse, Biggkerke; Dr P. Jasperse, Leiden; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr E. D. Kraan, Vlaardingen; A. Kuiper, Utrecht; Dr J. v. d. Linden, Zeist; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Drs Joh. Luijcknaar Francken, Rotterdam; Mevr. J. M. Th. Luijcknaar Francken-Schreuder, Rotterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr H. Mukker, Kloosterburen; Dr A. Ringnalda, Ermelo; P. J. Risseuw, 's-Gravenhage; C. Rijnsdorp, Rotterdam; A. Schilder, 's-Gravenhage; Dr G. K. Schoep, 's-Gravenhage; Dr R. Schippers, Wansword; Dr J. Smelik, 's-Gravenhage; Drs H. Smilde, Groningen; Drs H. Smitskamp, 's-Gravenhage; Dr N. Strockkerk, Wollega; D. Stroo, Bussum; J. Strikwerda, Zeist; Prof. Dr C. van Til, Philadelphia Pa.; Dr C. Veenhof, Haarlem; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollen-hoven, Amsterdam; Dr M. Vreugdenhil, Meliskerke; Dr F. de Vries, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Franeker; Dr D. K. Wielenga, Capelle a. d. IJssel; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan:
Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 101, Kampen.

Drukkers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes.
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f2.50 per halfjaar bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f7.50 en voor Ned.-Indië f6.— per jaar.
Advertentiën: 25 ct. per regel. — Losse nummers f0.15.

INHOUD: Hoofdartikel: „De Bijbel Gods Woord”. — Uit de Schrift: Paaschkracht over Christus' broeder in den bloede, I. (1 Kor. 15:7a). — Kerkelijk Leven: Nogmaals de schorsingsquaestie. Deputaten tot oefening van het verband met de Vrije Universiteit, II. De ridderlijke kunst van het boogschieten in Japan, III. — Even Parkeer: Het Offer der Armen. — Pop. Wet. Schetsen: De Joodsche Staat, I. — Lit. en Kunst: Een boek voor onze groote meisjes. — Geestelijke Adviezen: Mag men spreken van „Teksten krijgen”? III. — Mus. Kconiek: Nieuwe Orgels. — Uit de Buitenl. Kerken: De Hongaarsche Geref. Kerken in Roemenië, Tsjecho-Slowakije en Joegoslavië. — Perschouw. — Boekbespreking. — Kerknieuws.

HOOFDARTIKEL

„De Bijbel Gods Woord.”

Onlangs kwam in de pers een organisatie ter sprake, welke als haar grondslag had gekozen: „Gods Woord”. Terecht werd, eerst door een redenaar en daarna ook nog eens in de pers, opgemerkt, dat deze grondslag te vaag was, en dat de organisatie om die reden zich diende te herzien.

Dit geval moge op zichzelf staan, het raakt toch een probleem aan, dat heel ons vereenigingsleven aangaat. Er zijn toch ettelijke organisaties, waarin de samenwerking tusschen christenen van onderscheiden schakering onmisbaar is.

Voor zulke organisaties nu zal het probleem van den grondslag acuut blijven. Het zal dit blijven zelfs in veel gevallen, waarin ten dezen alles prima in orde lijkt te wezen.

De vraag is onlangs ergens gesteld, of niet voor vereenigingen van niet-kerkelijken aard, h.v. voor een schoolvereeniging, die niet voor gewoon, doch voor buitengewoon lager onderwijs te zorgen had, reeds veel gewonnen en genoeg vastgelegd zou zijn, bijaldien in de statuten als grondslag aangenomen werd niet: „Gods Woord”, doch: „de Schrift als Gods Woord”. Er is een geval mij bekend van een vereeniging, waarvoor door een groep van leden als grondslag werd voorgesteld de formule: „de Bijbel als het onfeilbaar Woord Gods en eenige regel voor geloof en leven”. De vraag kwam op, of niet een dergelijke orthodoxe formule als meer dan duidelijk en onduidelijk en dus als genoegzaam moest worden erkend.

Dit vraagstuk heeft algemeene beteekenis, en wordt daarom ook juist aan deze plaats aan de orde gesteld. Op de zooveel gestelde vraag zouden wij min of meer paradoxaal kunnen antwoorden, dat een dergelijke formule, laat ons zeggen: twintig jaar geleden in veel gevallen voor vereenigingen met een bepaald doel aanvaardbaar zou geweest zijn, doch het thans niet meer is. De theologische denkbeelden, die in den laatsten tijd, met name van Barthiaansche zijde, zijn voorgedragen, zijn van zóódanigen inhoud, dat ze in een formule als de voorgeslagene een Barthiaan heel wat anders laten zeggen dan een gereformeerde, die nog niet door de formules en schema's der „dialectische theologie” „betoord” is geworden.

Laat ons eens zien, wat zoo al onder Barthiaansche interpretatie met zulk een formule gezegd wordt.

Daar is in de eerste plaats de term: de Bijbel als Gods Woord. Hier wordt toch ronduit verklaard, dat de Schrift Gods Woord is? Wat wil men nog meer? Er zijn catechisanten, die reeds vroeg de formule hebben leeren veroordeelen, welke daar zegt: Gods Woord is IN den Bijbel. Ze hebben op catechisatie trouw geleerd, dat deze formule „ethisch” was, en dat nu daartegenover de gereformeerden zeiden: de Bijbel is Gods Woord. Is het een wonder, dat over zulke menschen een gevoel van geruststelling komt, als iemand zegt: de Bijbel is Gods Woord?

Toch is er voor dat gevoel geen reden. Reeds het verloop der besprekingen betreffende den grondslag

der vereeniging, die ik hierboven op het oog had, bewijst dit; want de formule, hierboven afgedrukt, werd door sommigen voorgesteld in plaats van wat anderen hadden voorgesteld. Die anderen hadden willen bepalen: „de grondslag der vereeniging is de Bijbel als Woord Gods, en dus als gezaghebbend voor alle opvoeding en onderwijs”. Wanneer nu sommigen tegenover een dergelijke formuleering nadrukkelijk een andere stellen en voorstaan, heeft reeds dit enkele feit veel te zeggen.

Wat hier nu achter ligt, of althans, ingeval Barthianen aan de discussie deelnemen, hier achter liggen kan, is een totaal andere opvatting inzake den inhoud van het begrip „Woord”. Ook de Barthiaan weet te spreken van „Gods Woord”, doch legt daarin niet onze opvatting, volgens welke de Bijbel in zijn inhoud van Gods Geest geïnspireerd is, en dus als weergave van Zijn gedachten moet gelden. Neen, zegt zulk een Barthiaan, men moet den term „woord”, „bijbelsch” verstaan. Men moet „Woord” nemen in den zin van „dabar”. De Schrift heeft „dabar”-karakter, d.w.z. ze heeft „daad”-karakter. Het woord „dabar” is ontleend aan de Hebreeuwsche taal, en beteekent in veel gevallen niet zoozeer den bepaalden inhoud van een woord, als wel het feit en de actualiteit van zijn gesproken-worden. Het beteekent h.v.: uitspraak, spreuk, rede, of: de daad der openbaring, de acte van een belofte of van een opdracht, van een voorstel; vandaar krijgt het ook de beteekenis van: zaak, iets wat gebeurd, gepasseerd is, geschiedenis, verkeer, aangelegenheid, „Ereignis”, feit, gebeurtenis, enz. Men kan dus, uitgaande van de bewering, dat het Woord Gods „dabar”-karakter heeft, met den term: „de Schrift is Gods Woord” bedoelen, niet, dat Gods geschreven Woord, de Schrift, onfeilbaar is, wijl God haar inhoud aan ons gaf, doch dat „het Woord” Gods in de Schrift „vleesch” wordt, dat het „dienstknechtgestalte” aanneemt, dat het feitelijk wordt in de geschiedenis, zonder evenwel historisch residu achter zich te laten, dat dus God ook door de Schrift iets uitwerkt, dat Hij ook daarin op een of andere wijze tot de menschen komt, dat Hij ook in haar aan Zijn „Woord” gestalte geeft, d.w.z. één der gestalten, die het Woord Gods in deze wereld aannemen kan. Volgens Barthiaansche opvatting toch komt Gods — ongrijpbare — „Woord” in verscheiden gestalten tot ons, n.l. in het openbaringsfeit, en in de Schrift, en in de prediking der kerk. Maar in al die gevallen gaat het niet om eenigen gezaghebbenden inhoud, die ons in de Schrift gegeven zou zijn, niet om een of ander „depositum”, d.w.z. om iets, dat daar rustig voor ons neergelegd zou zijn en nu voorts onveranderlijk naar zijn inhoud voor ons zou blijven liggen; o neen, — het gaat er om, dat God daarin actueel tot ons spreekt en in deze Zijn acte werkzaam optreedt in de wereld der menschen. Hierbij komt dan nog tweemaal overweging:

a. De Schrift is slechts in haar totaliteit als Gods Woord op te vatten, d.w.z. als „dabar”; waar om men dan ook verklaart, niets te kunnen vorderen met een beroep op een bepaald Schriftgedeelte, alsof dit ooft „bewijs” zou kunnen zijn voor een of andere stelling, die iemand wil poneeren;

b. de drie gestalten, hierboven genoemd, hebben elkander noodig, vullen elkander aan, en behooren alle tezamen bij elkaar tegelijkertijd in rekening te komen, opdat de eene de andere verklaart en transparant make.

Het werkelijke Woord Gods is in de wereld niet grijpbaar, is nergens ge-deponeerd, doch komt slechts naar ons toe in en door en achter de drie bewegelijke „gestalten” van daaren.

Op dit „dabar”-karakter dient men dus altijd scherp te letten, wanneer Barthianen de geruststellende formule van „de Schrift als Gods Woord” in den mond nemen. Zeker, de Bijbel is wel krachtig, dringt zich wel op aan de gewetens, „wijst” ons ook wel „heen” naar een hoogere werkelijkheid, maar dit zich aan ons opdringen, dit „zichzelf imponeeren” van de Schrift is dan ook de

Geen.... innen.

We moeten van de menschen af, om eeniglijk naar de eere van den Naam onzer Gods te vragen.

Het is een sonde in Nederlands kerken geworden, dat altoos vragen naar menschenamen. De één is van De la Sauzaye, een ander van Gunning, een derde van Doedes, weer een ander van Van Oosterzee, een vijfde van Kohlbrugge, en weer anderen zeggen ja, waarlijk.... dat ze van Kuyper zijn.

Dit kwaad bedrijf is gevoelt van den Heere der heerschen. We mogen niet op den mensch zien, wiens adem in zijn neusgaten is. Die personen doen er altoos niets toe. Waar het op aankomt is alleen de eere des HEEREN. Dr A. KUYPER, „De Heraut” No. 352.

quintessence in de formule. En dit alleen is de quintessence. Het gaat niet om den inhoud van wat er geschreven staat, maar om het feit, en alleen om het feit, van dit „zich imponeeren” der Schrift. In dit feit is de Bijbel Gods Woord, wordt hij „dabar”. Men zegt dus wel, dat hij Gods Woord is, doch men bedoelt er feitelijk mee, dat de Schrift, opgenomen in het levende verband van de trits openbaringsfeit-Bijbel-prediking, representant is van het Woord Gods. Wanneer de kerk in haar prediking de „getuigenis” der Schrift aanvaardt, of liever: wil laten klinken, dan wordt daarin het openbaringsfeit weer levendig in de kerk.

Wij spraken daar van het getuigenis der Schrift; en wij doelden daarmee op de vreemdsoortige theorie, volgens welke de Schrift, voorzoover Gods Woord er in „gerepresenteerd” wordt, een oordeel velt over al onze menselijke — ook onze „Christelijke” — gedachten-inhoud, deze doorbreekt, en ons „heenvijst” naar wat daarboven ligt in de „wereld Gods”. Men leert namelijk ook in deze kringen, dat wij in onze hedendaagsche prediking de apostelen gelijken moeten, en in de apostolische successie moeten voortgaan. En we vragen alweer: klinkt het niet mooi? Niet geruststellend? Niet orthodox? Och ja, het klinkt uitnemend. Maar het beteekent iets anders. Dat blijkt reeds hieruit, dat men in dit verband gaarne spreekt van „formeel biblicisme”; formeel tegenover materieel biblicisme. Wat dit bedoelt? Het is gauw gezegd. Onder de apostolische successie verstaan de Roomschen, dat zij — men denke aan den pauselijke stoel — een reeks van mannen kunnen aanwijzen, die in rechte lijn kunnen voortzetten de gezagspositie van den apostel Petrus als onderstelden eersten bisschop. Rome gaat prat op een ononderbroken formeele successie van kerkelijke gezagvoerders. De gereformeerden verstaan er onder, dat de kerk moet voortbouwen op de leer der apostelen en profeten. Hetgeen we echter hierboven opmerkten met betrekking tot het Barthiaansche standpunt inzake eenig depositum, of materieel inhoud der openbaring (waarvan men immers niets weten wil), maakt al duidelijk, wat onder Barthianen over deze dingen gedacht wordt. Men verstaat hier onder „apostolische successie”, dat de profetische ijver en de bewegende en geloofs-kritische actualiteit, die in de prediking der apostelen gesidderd heeft, terugkeert bij de kerk van heden. M.a.w., dat de kerk zich richt naar den regel, dat haar verkondiging niet rust in zichzelf, maar in haar Heer; dat wil zeggen: niet in eenigen geopenbaarden inhoud, die in den Bijbel ons zou gegeven zijn, doch in de openbarings-werkzaamheid van wat men hier noemt „het factum Jezus Christus”. De apostoliteit der kerk is bij deze theologen „pneumatisch” bedoeld, d.w.z. degene, die volgt, moet met hem, die voorgaand is, zich levend verbonden voelen in dezelfde spanning van geloof.

In dezen zin gewaagt men hier van „formeel biblicisme”. „Formeel” staat hier weer tegenover „materieel”. Want de dogmatiek moet niet naar haar inhoud (materieel) een of andere gedachten-reeks van den Bijbel reproduceeren, doch ze behoort formeel, d.w.z. in de geloofsspanning, en in de kritische houding tegenover eigen gedachten, en in bewegende, in onrust, in het loslaten van alle menselijke verzekerdheden, de pro-